

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Det er forslagsstillernes klare indtryk, at graffiti tager til overalt i samfundet, hvor graffitimalerne maler på stort set alt, hvad der er værd at male på.

Graffiti er således et helt normalt syn i gadebilledet i byerne og efterhånden også på landet, hvor broer og tunneller og andre bygninger og ting får et lag maling. Graffitimalerne maler på såvel offentlige som private ejendomme.

Samfundet bruger hvert eneste år millioner af kroner på at fjerne graffiti. F.eks. har DSB alene i løbet af 1998 oplevet en stigning på hele 35 pct. i udgifterne til fjernelse af graffiti. Hvis DSB kunne slippe for denne graffiti, ville billetpriserne kunne sænkes med hele 5 pct. Dertil kommer de store problemer med at tage togene ud af drift for at rengøre dem.

De, der maler graffiti, gør det formentlig for at udtrykke sig kunstnerisk og for at kunne prale af deres malerier og/eller de såkaldte tacs, som er graffitimalernes særlige signaturer. Det er derfor ikke ligetil at stoppe deres malerier, da behovet for at vise sig tilsyneladende ligger dybt i graffitimalerne.

Forslagsstillerne finder det derfor nødvendigt med et sanktionssystem, hvor gerningsmanden straffes på en måde, som får gerningsmanden til at overveje sine handlinger og forhåbentligt får gerningsmanden til at tænke sig om en ekstra gang, inden han eller hun gør det igen. Derfor skal dele af sanktionen være samfundstjeneste, og vel at mærke en samfundstjeneste, hvor arbejdet består i at fjerne graffiti.

I dag straffes graffitimalerne for overtrædelse af straffelovens § 291. Strafferammen er bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år. Efter § 291, stk. 2, kan straffen under visse skærpende omstændigheder stige til fængsel i 4 år.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Ad 1.

Samfundstjeneste blev indført som en forsøgsordning i 1982. Kerneområdet for samfundstjeneste var fra starten berigelseskriminalitet bortset fra røveri. En

arbejdsgruppe nedsat af Straffelovrådet havde forinden udtalt, at personer, som dømmes for hærværk, efter en individuel bedømmelse kan være egnede til samfundstjeneste, men at en mere udstrakt anvendelse af samfundstjeneste over for denne gruppe kunne medføre uheldige reaktioner i offentligheden. Da ordningen blev lovfæstet i 1992, blev der fra Folketingets side lagt op til, at den hidtidige praksis fra forsøgsordningen skulle videreføres. Samfundstjenesten blev med andre ord ikke udvidet til nye kriminalitetsformer.

Selv om hærværk ikke udelukkede samfundstjeneste, har domstolene tilsyneladende været tilbageholdende med at anvende det i sådanne sager. Det fremgår bl.a. af statistikken i bemærkningerne til lovforslag nr. L 41 om udvidet brug af samfundstjeneste i sager om spirituskørsel. (Se Folketingstidende 1999-2000, tillæg A side 1125 og 1163.)

Forslagsstillerne mener, at i hvert fald det område inden for hærværkskriminalitet, der vedrører graffiti, nu er modent til at blive omfattet af samfundstjeneste. De uheldige reaktioner fra offentligheden, som eksperterne i begyndelsen af 80'erne var bange for, tror forslagsstillerne ikke på. Tværtimod vokser risikoen for de uheldige reaktioner, hvis ikke snart der bliver taget anderledes fat på dem, der maler graffiti.

I starten af 80'erne advarede arbejdsgruppen også mod samfundstjeneste i sager om spirituskørsel. Det område er justitsministeren nu klar til at sanktionere med samfundstjeneste, jf. lovforslag nr. L 41 i Folketingsåret 1999-2000. Forslagsstillerne mener, at Folketinget bør benytte lejligheden til at også at inddrage graffiti-kriminalitet.

Ad 2.

Forslagsstillerne ønsker ikke kun samfundstjeneste udvidet til at omfatte graffiti-kriminalitet. Der skal også ske skærpelse af sanktionen. Skærpelsen skal imidlertid ikke foregå ved hjælp af højere bøder eller længere fængselsstraffe, men derimod ved at samfundstjeneste idømmes i kombination med anden forskyldt straf, således at alle graffitihærværksmænd